

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 50 fill.
 Negyedévre 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONGVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 49. szám.

Uj városi kórház.

Kenézy Gyula dr. javaslata.

Debrecen város közkórházi bizottságának mai ülésén **Kenézy Gyula dr.** udvari tanácsos, az országos bábaképzede igazgatója, aki ideiglenes minőségben helyettes-igazgatója a városi közkórháznak, a következő javaslatot terjesztette elő:

Tekintetes kórházi bizottság!

A debreceni közkórház érdemes igazgatója, — dr. Ujfaluassy József — nyugalomban ment. Így megüresedett állásának igazgatói teendőit Főispán ur ideiglenesen én reám bízta. Amikor ezt tisztelettel tudomására hozom a Bizottságnak, egyben kérem, méltóztassék engem jóindulattal fogadni és törekvéseimet, — amelynek célja *közkórházunk továbbfejlesztése* — behatóan támogatni.

(A beteg kórház.)

Amennyire az elmúlt egynehány nap alatt tájékozódni tudtam, a kórház orvosi és tisztviselői teljes jóindulattal igyekeznek mindent megadni az ápolásra szoruló betegeknek, amit a kórház mostani állapotában nyújtani lehet. Az irodában elintézetlen ügydarabok nincsenek. Az orvosok legjobb tudásuk szerint gyógyítják a betegeket. *Magáról a kórházról nem szólhatok ilyen elismeréssel.* Ides-tova 20 éve, hogy ez a kórház megnyílt. Abban az időben feltétlenül haladás volt ez a kórház a régivel szemben, amely bika-akolból alakított kórházzá. Jó és céliainak megfelelő azonban már akkor sem volt. Kiáltó bizonyosságául annak, hogy egészségügyi intézeteket építeni szakemberek meghallgatása nélkül, — csak építészek terve alapján — nem is szabad.

Fő hibája a mi kórházunknak, hogy kicsinyi mellékhelyiségei pedig nincsenek. A kórház elhelyezésének meg az a hibája, hogy területe az eredetileg tervezett ágyszám részére is elégtelen, fejlesztésre tehát hely egyáltalán nincs. Önként folyt ezekből, hogy a mostani kórházat semmiképpen sem lehet olyan állapotba hozni, hogy a város betegeinek az érdekét kellőképpen szolgálhassa, igényeit kielégíthesse. Alapos segítés tehát csak egy új kórház építése lehet.

(Ezerháromszáz ágy.)

A tapasztalás azt mutatja, hogy nagyobb városban *minden 1000 lakos után öt ágy* szükséges a kórházban. Ekkora kórház akadálytalanul kielégíti a lakosság „szegénybeteg” forgalmát. Ezen a számon túl kell aztán a „fizető betegek” részére helyről gondoskodni. A debreceni közkórház azonban nemcsak a város lakosságának a betegeit van hivatva befogadni, hanem még a megyei lakosság betegeinek egy részét is. Emiatt a kórházszükségletet legalább 200.000 ember után kell számítani. Tehát *az új kórház egészen befogadó képessége 1000 ágy legyen.* Köztudomású az az örövendetes tény, hogy az új egyetem városunkban lesz. *Az egyetem orvosi karának a klinikái 600 ágygyal épülnek.* De városunkban még egy *tüdőbeteg szanatórium is lesz, 200 ágygyal.* A *bábaiskola is közel 100 ágyas.* — Ilyenformán, ha az új közkórház 400 betegre épül, összesen *1300 ágy áll rendelkezésre.*

Vagyis ezek a gyógyintézetek együttvéve belátható időn keresztül kielégíthetik a város és környéke lakosságának minden ez irányú igényeit. A kórház utolsó 3—4 évének az átlagából számítva a tényleges helyszükséglet 325 ágy. Azt gondolom ez okok miatt, hogy a szükséglet bőven fedezve lévén 400 ágygyal a további tárgyalás, alapjául el kellene fogadni egy ekkora nagyságú közkórház sürgős felépítésének a szükséges voltát.

A kórház területétől ágyvanként átlag 200 m² területet tartunk szükségesnek. 400 ágy részére tehát 12 holdnyi telek kell. — A mostani kórháztelek e területnek alig egyharmada. Tehát nem elég. Környékén a földek ára nagyon magas. 100—130 korona négyszög-ölenként. Vagyis a még szükséges terület legalább egy, vagy másfélmillió koronába kerülne.

(Az új kórház helye.)

Már ez a pénzügyi ok is kizárja, hogy az új kórház a réginek a helyén építtessék. Még inkább kizárja azonban az, hogy a város fejlődésének hosszú időre nagy akadályá legyen. Kétségtelen tehát, hogy az új kórházat más helyen, a városnak a közeliövében szükséges fejlődési határán kívül kell építeni. Önként kínálkozik az a gondolat, hogy ahol az egyetemi klinikák, meg a *tüdőbetegszanatórium* lesz, ott legyen a közkórház is, mint a másik két intézetnek, — első sorban az egyetemi klinikáknak — szükséges kiegészítő része. Ha ez így van, még az a feltevés is önként kínálkozik, hogy az új kórház adassék át az államnak a fenntartás és felelősség kötelezettségeinek átvállalása fejében.

Meg vagyok győződve, hogy itt nem szorul bizonyítgatásra az eddig elmondottak helyes és szükséges volta. Csak a kivethetőség. Ennek is csak pénzügyi akadályai lehetnek. De én szerintem nincsenek. Azokban az összegekben, amelyek részint reális érték, részint a törvényhatósági bizottsági közgyűlés által közegészségügyi intézmények. — és pedig kórház kibővítés és járványkórház építés céljaira elvben megszavaztattak: az új kórház építési költségei fedezve vannak.

(Az építési költségek.)

Általában úgy tudjuk, hogy egy közkórház építési és felszerelési költsége ágyanként 5000 korona. A 400 ágyé lenne tehát 2.000.000 A mostani közkórház átalakítására és kibővítésére számításba vétetett 909.000 korona 70 fillér. Ebből államsegély volna a terv szerint 80.000 korona. Tehát a város adna 829.000 koronát. Az ujonnan építendő járványkórházra elvben megszavazott a közgyűlés 942.822 korona 16 fillért. Ebből 50% állami hozzájárulás. Tehát a város terhe 471.411.000 korona. A két tétel együtt kerekén 1.300.000 korona. A közkórház telke kb. 8000 négyszögöl. Száz koronájával értékesítve 800.000 korona. A közgyűlés által megszavazott és elébb részletezett két tétellel együtt 2.100.000 korona. — Vagyis egy 400 ágyas új közkórház a város minden újabb megterhelhetése nélkül felépíthető.

Azt gondolom az sem szorul bizonyításra, hogy amennyi idő alatt a mostani kórház átalakítható, annyi idő alatt az új közkórházat is fel lehet építeni.

(Pályázat a tervekre.)

Ez a nagy általánosságban elmondott terv véleményem szerint alkalmas a további tárgyalás alapjául. Ha méltóztatnak e véleményt elfogadni, a legközelebbi szükség volna a bizottsági közgyűlésnek megfelelő előkészítés útján hozott elvi határozata, amely az új közkórház építésének szükséges voltát ki-mondva, utasítaná a tanácsot egy megfelelő tervvázlatnak pályázat útján leendő beszerzésére. A kórház építése ma már speciális munka. Azoktól várható a legjobb terv, akik kórházak tervezésével különlegesen foglalkoznak. Ilyen terveket hivatalokkal — kivált munkával túlterhelt hivatalokkal — készíttetni nem is szabad, nem is lehet.

Ha a további teendők, — vagyis a kórház ügyének gyökeres rendezése alapjául — elro-gadtatik is ez a terv, legalább 1 és fél év telik el, míg az új intézetbe be lehet költözni. Erre az időre szükségesnek tartom, hogy a közkórház mostani munkája némely irányban fejlesztessék, illetőleg pótolassék. Az intéz-ke-dések egy részét az igazgató saját hatáskörében elvégezheti. Mégis célszerűnek gondolom, hogy azokat is ismertessem, mivel így a bizottság egészen tisztán látja, ami a közel jövőben a kórházban történik.

(Az ideiglenes fejlesztés.)

Legelőször azt jelentem be, hogy a megüresedett belgyógyászati osztályfőorvos állásra dr. Hutyrái József tb. főorvost hívtam be. Kivánatosnak tartom, hogy a vegyi és mikroszkopos kórtani vizsgálatokat a közkórházban ápolott betegek érdekében rendszeresen és az orvosi tudomány mai állásának megfelelő terjedelemben végezzék. E célra felszerelt laboratórium és külön ember kell. A kórházban ezidőszerint egyik sincs. A pótlásra következő javaslatom van. A közoktatásiügyi miniszterium megengedte, hogy a vezetésem alatt álló bábaiskolában biológiai stb. vizsgálatokra egy okleveles vegyész-mérnököt alkalmazzak. Az engedélyezett jutalomdíj azonban nem elég arra, hogy abból egy okleveles ember — igényeinek megfelelő módon — megélhessen. Azt gondoltam azért, hogy a kórház adhatna e vegyésznek a kórházi szükséges vizsgálatok végzéséért évente 600 korona tiszteletdíjat. Hiszen rendszeres vizsgálatok esetén csaknem ennyiben kerülőnének a vegyszer-ek, nem is említve a készülékek elhasználódását. Azt is szükségesnek tartom, hogy a kórházban elhalt és a kórház terhére temetendő hullák felbontassanak s a hullabontásokról rendes jegyzőkönyv vezettetessék. E jegyzőkönyvek, — összevetve a betegekről az osztályokon felvett statusokkal — nemcsak értékes tudomány-anyag lesznek, hanem az ellenőrzés révén a kóriszmék és kezelés korrektívumai is. Természetes, hogy az osztályvokon a fejlapok orvosi szempontok szerint lesznek vezetendők. A rendszeres hullabontásokkal megbízott orvos tiszte lenne a rendőri boncolás is. Mert a hullaboncolásnál talált változások kel-lő értékelése állandó gyakorlatot és tanulást kíván, olyan orvost tartok alkalmazandónak, aki rendes foglalkozása szerint is mindezeknek gyakorlatában van. Ilyennek tartom a törvényszéki orvost. Mert ez még az elmeállapot megfigyelését is hivatalból végzi, rábiznám a kis elmebeteg-osztály vezetését is. Már azért is, hogy a bujakóros osztály vezetőjének mun-

1911/281 2-4 oldal
 Kiepesztől

DEBRECENI FÜGGETLEN UJS.
 1911/19452
 (Hasonló)

káját kevesbitsük, mivel a nemi betegségek modern kezelése sok időt vesz igénybe. A prosectornak is évi 600 korona tiszteletdíjat hozok javaslatba.

Amint bölcsen tudja a tekintetes Kórházi bizottság, a költségvetés a jövő évre már le van tárgyalva és jóvá is van hagyva. A javasoltam intézkedések pénzügyi részét a következő módon vélem megoldhatónak. A nyugalomba vonult igazgatónak volt 4000 korona fizetése. Ebből kapjon a belgyógyászati osztály vezetője, — úgy mint a többi osztályos főorvosok fizetésül kapnak — 2600 koronát. A vegyész és prosector 600—600, együtt 1200 koronát. A még fennmaradó 200 korona a január 1-ével felszabaduló 800 korona osztályos főorvosi lakáspénzzel együtt fordíttassék az ápoló személyzet javalmazásának emelésére. Mindez még a jóváhagyott költségvetés keretén belül elintézhető.

(Az ambuláns kezelés.)

A betegek gyógykezelése tekintetében az osztályok vezetőinek úgy a törvény, mint a kórház szabályzata szabad kezét ad. De ugyancsak a törvény és a szabályzat nemcsak lehetővé, hanem egyenesen kötelezővé teszi az igazgatónak a fontosabb irányelvek betartásának, a betegek érdekei kielégítésének ellenőrzését. Ez természetesen elnöki intézkedés tárgya és lehetőleg in camera charitatis végzendő. Szükséges azonban szerintem egyet-mást itt elmondanom. — A kórház eredetileg tervezett 215 ágya csak úgy elég a nagy forgalmu téli hónapokban az igények kielégítésére, ha csak azok vannak a kórházban, akik kórházi ápolásra szorulnak és addig vannak ott, amíg erre okvetlenül szükségük van. Ha megengedjük a kórháznak, hogy a betegeit ambulánsan is kezelhesse, a zsúfoltságnak egy időre elejét vesszük. Annak, — gondolom, — nincs akadály, hogy a kórházban írott rendelkezéseket a rendőrség igazolása alapján az országos betegápolási alap terhére készítsék el. Ellenben azért folyamodni kellene, hogy a járólag kezelt betegek részére elhasznált kötszerek, gyógyszerek árát a betegápolási alap térítse meg. Ha az ambuláns kezelést meghonosítjuk, a kórházi ápolásra nem szoruló betegek, az üdülők, könnyebb sérülések, operációk után a fekvésre nem szoruló és általában a kórházi ápolást nem igénylők eliminálásával a kórházat a felesleges, bénító tehertől megszabadítjuk és a kórházban ápolott betegeknek tisztességes, megfelelő viszonyokat teremtünk férőhely tekintetében is. Kérem, méltóztassék ez irányú javaslatomat elfogadni, illetőleg intézkedéseimet tudomásul venni.

(Az orvosi felügyelet.)

Feltétlenül szükséges, hogy a segédorvosok okleveles emberek legyenek. Nem okleveles alkalmazása csak ideiglenesen, arra az időre engedhető meg, míg okleveles orvos nem kapható.

A betegek érdeke és a kórházi rend egyaránt megkívánja, hogy a betegeket felvételre, — amint azt a törvény is kívánja, — orvos minősítse. Ez okból nemcsak fenntartani, hanem tovább fejleszteni is kívánom hivatali elődömnök az orvosi inspekción rendszeresítő intézkedését. Az ügyeletes orvos dolgai közé kívánom még sorozni a betegek élelmezésének ellenőrzését is. Eddigi észlelésem szerint az élelmezés jó. Hogy az ellenőrzés minden vonalon lehető legyen, kívánatosnak tartom, hogy az ételekhez szükséges nyersanyag mennyisége is mindennap ki legyen tüntetve, illetőleg ellenőrizve s az ellenőrzés megtörténte a napos orvos aláírásával bizonyítva.

A betegápolás sok figyelmet, türelmet, nagy munkát kívánó, tehát fárasztó foglalkozás. Okvetlenül szükséges, hogy az ápolóknak pihenésre vagy szórakozásra használható ideje is legyen. Evégből intézkedtem, hogy minden ápolónak hetenként egy délutánja szabad legyen. A szabadság mindég a délutáni beteglátogatás és az ápoló rendszer napi teendőinek elvégzése után kezdődik és este 9 óráig tart. Megfelelő beos-

tás gondoskodik arról, hogy a kimenő ápoló betegeire az idő alatt másik ápoló ügyeljen.

(A sebészeti osztály.)

A sebészeti osztály kibővítése céljából egy új barak épült. Ezt be is kell rendezni. Mert e barak a zsúfoltság megszüntetése céljából szükséges, ágygyal, fehérneművel a kórház meglévő butorzatából és felszereléséből berendezhető. Új felszerelést csak az esetben tartanék szükségesnek, ha az új kórház építése lehetetlen. Ellenben, ha komolyan kívánjuk az új kórház felépítését, kár minden külön szükség nélkül elköltött fillérrért. Az azonban szükséges, hogy a barak részére két ápolót vegyünk fel. Sőt, ha a forgalom az eddigi arányban emelkedik, még egy segédorvosi állás rendszeresítése is szóba jöhet. Erről, — ha szükséges lesz — annakidején majd jelentek.

Végül még azt említem meg, hogy a forgalom nyilvántartása, az ellenőrzés és vezetés céljaira nélkülözhetetlen léven: rendszeres napjelentések, havi és évi kimutatások készítését kívánom rendszeresíteni.

Véleményem szerint ezek az intézkedések alkalmasak a kórház ügyének közmegelegedést keltő végleges rendezésére, illetőleg a végleges rendezésre szükséges idő alatt a kórháznak olyan karba hozatalára, hogy célját fennakadás nélkül szolgálhassa s a vele szemben támasztott igényeket kielégíthesse.

Kérem a Kórházi Bizottságot, hogy jelentésemet tudomásul venni, indítványaimat elfogadni s az azok megvalósításához szükséges intézkedéseket elrendelni méltóztassék.

A közösügyek vitája.

A képviselőház ülése.

A költségvetés tárgyalását folytatta ma a képviselőház. A képviselők ismét olyan kis számban jelentek meg, hogy az ülést csak tizenegy óraker nyitotta meg Návay Lajos elnök. A mai ülésen a kisebb tárcák költségvetését részleteiben is elfogadta a Ház.

A mai ülésről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Návay Lajos elnök fél 11 óraker nyitja meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések után rátér a Ház a költségvetés részletes tárgyalásának folytatására.

A közösügyek tételénél

Bakonyi Samu szólal fel a Justh-párt nevében s különösen a hadügyi költségekkel foglalkozik részletesen. A honvédelmi miniszter jobb ügyhöz méltóan foglalkozott a véderő s ezzel kapcsolatosan a közös hadsereg kérdésével.

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Ez a tulajdonképeni hatvanhetes politika. (Helyeslés jobbról.)

Polónyi Géza: Mi azonban nemzeti hadsereget akarunk!

Bakonyi Samu folytatja beszédét: Lehet, hogy a katonai iskolákban úgy tanítják a történelmet, ahogy a miniszter ur azt elmondotta, azonban a valóságban ez egészen máskép van. Helyteleníti a delegáció intézményét is és azt a maga részéről eltörli. Ennek tartja.

Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsa a Ház a kormányt, hogy a nemzeti érdekek hathatósabb védelmét Bécs csel szemben megtegye s egyben a jogos kívánalmak kielégítését megsürgesse. A tételt nem fogadja el, ellenben kéri határozati javaslatának elfogadását.

A zászló- és jelvénykérdés.

Gedeon Aladár a zászló és jelvény kérdésével foglalkozik és sajnálattal konstatálja, hogy a magyar nemzet színei semmiféle közös intézménynél nem respektáltak. A tételt nem fogadja el.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök foglalkozik Bakonyi és Gedeon fel-

szólásával s Gedeonnak a zászló és jelvény kérdését némileg ő is osztja s a magáról Bakonyi Samu indítványát is elfogadhatónak tartja. A közös intézményeknél a jelen pillanatban a paritás teljes mértékben be van tartva, amennyiben a nagykövetségeknél mindenütt van megfelelő számú magyar személyzet. A nemzet színei is figyelembe vétetnek minden alkalommal, mert például Berlinben saját szemeivel látta a nagykövetségen egy alkalommal a nemzeti zászlót. Igéretet tesz, hogy a kormány a paritás megtartását mindenhol követelni fogja, azonban ehhez a társadalom támogatása is szükséges.

Gedeon Aladár rövid viszontválasza után a Ház a tételt Apponyi Albert és Bakonyi módosító indítványával együtt elfogadta.

A horvát kérdésnél

Battayán Tivadar gróf szólalt fel s foglalkozik a bannak a lapokban is állandóan emlegetett dolgaival, valamint azzal is, hogy Horvátországban most láthatatlan kezek az egységes magyar nemzeti állam eszméje ellen izgatnak. Kéri a kormányt, hogy ez áramlattal szemben szükséges intézkedést tegyen el ne mulassza, azonban ezzel szemben hajlandó az 1848. 30. törvényekben Horvátországnak biztosított jogait testvériesen kezelni. Foglalkozik a bannak több horvát pénzintézetnél elfoglalt állásával s az inkompatibilitásnak egy flagrans esetét látja fennforogni s kijelenti, hogy a báni méltóság fényét ilyen üzleti ügyekkel elhomályosítani nem szabad.

Apponyi Albert gróf azt kérdi, hogy mikor töltik be a horvát miniszteri tárcát.

Rakovszky István azt kívánja, hogy a horvát bán hagyja ott azokat az állásokat, amelyeket most betölt.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök kijelenti, hogy mihelyt a horvát állapotok rendbe jönnek, kinevezik a horvát minisztert. A horvát bán semmi inkompatibilitás nem terheli s a mostan elfoglalt állásokban is befolyását a magyarság érdekében érvényesíti. A felhozott vádakról is bebizonyosodott, hogy azok nem igazak.

A képviselőház ezután elfogadta részleteiben is a kisebb tárcák költségvetését, mire az ülés háromnegyed kettőkor véget ért.

Csokonai Vitéz Mihály emlékezete.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

A debreceni Csokonai-kör gyönyörű hallgatóság előtt tartotta ma Csokonai Vitéz Mihály születése napján felolvasó ülést. Az Arany Bika diszterme zsúfolásig megtelt hallgatósággal, melynek soraiban a város szépei ékesen voltak képviselve.

Géresi Kálmán elnök emelkedett színonal megnyitó keretében ismertette azokat az alapokat, melyek lehetővé tették, hogy az egyetem épen Debrecenben épüljön fel. A XVII. és XVIII. század nagy kulturális fejlődésére hivatkozik, mely Debrecen és a protestantizmus a nemzeti érdekek védbástyájává tette.

Ma, amikor a történelmi fejlődés után az egyetem már a megvalósulás stádiumában áll, aggodalommal nézi, vajjon a város és a társadalom befejezettnek tekinti-e feladatát? És arra a nemes intencióra buzdít, hogy a debreceni egyetem ne a nyomor, de a becsületes küzdés, akarás és boldogulás kapuja legyen.

Ecsedi István dr. tartalmas értekezésben ismertette a rézmetsző társaság missióját, mely lehetővé tette, hogy Csokonai-ról hiú arcképet kapjon az utókor.

Kőrösi Kálmán dr. egy pár igen hangulatos, ódai szárnyalású költeménnyel aratott meleg tetszést. Utána Vajda Ilonka, a debreceni szintársulat rokonszenves művésznője lépett az emelvényre, empir viselkedésben, aki annyi bájjal és oly egyszerű eszközökkel adta elő Csokonai „Lilla” dalait

1911. november 18.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

3

ból a „M é h e k“ c. költeményt s egyéb apróságokat, hogy nem tudtuk, kit ünnepe-
ljünk, a költőt-e, vagy interpretálóját.

S z á v a y Gyula pedig Benedek János helyett ismertette néhány igen szellemes „A l l a t m e s é k“ gyűjtőcím alá vett költeményét, melyek egyikét itt adjuk:

A BODRI.

A Bodri nem okos kutya:

Ahányszor jön a gyorsvonat,
Nekirohan és ráugat,
Szalad utána, kergeti,
S bár tudja, el nem érheti,
A tegnapon ma nem okul,
Holnap ismétli konokul.

És aztán — mint a fadarab —
Ledobja magát s úgy marad,
Álmában is nyihog, vakog,
Ott is bántják a vonatok,
És úgy kinezeg meleg,
És úgy szepeg és úgy piheg,
Hogy majd megüti a guta, —
Hát nincs-e nekem igazam?
A Bodri nem okos kutya.

Egyszer, amint így kérdezem,
Fejét felvetve mérgesen
Igy szól az én Bodri kutyám:

„Ugyan ne prédikáljatok,
Talán másképp van nálatok?
Talán ti nem futtok szünetlen
Ezerféle elérhetetlen
Vágyak és rögeszmék után?“

Még a református tanítóképző Csokonai-énekkarát és Rácz Károly zenekarát illeti elismerés a közreműködését.

Este a Csokonai-kör fényes banketet adott, melyen a kör tagjai szép számban vettek részt. Számos felkőszöntő hangzott el, a nemzeti szellem és a Csokonai hagyományok ápolására serkentve a megjelenteket.

A Varga-utcai harc.

Utóhang a városatyaválasztásokhoz.

Jánosi Zoltán református lelkész, a városi törvényhatósági bizottság tagja, a következő levelet intézte ma hozzánk:

Tisztelt Szerkesztő Ur! Miután a tegnapi választás folyamán írott választási levelemet le méltóztatott közölni; kérem e levélnek szíves közzétételét is.

Én azt a levelet Kardos Sámuel urnak és táborkarának eszközökben nem nagyon válto-
gatos harcmodorától provokáltatva írtam a választási irodában, az egymásután érkező hírek és bizonyítékok felháborító hatása alatt, nem magamért, hanem pártomért, mely e választás vezetésével megbízott s melynek jelöltjei ellen voltak intézve azok a furfangos támadások. Az én megválasztatásom a kerület minden részéből érkező kedvező hírek szerint — bizonyos volt. Nevemnek itt-ott sikerülő töröltetése nem volt komoly veszedelem, de igenis alkalom volt arra, hogy az esetet jó embereim előtt feltárva, pártom érdekében kitégyem magamat. És leveletem csakis jó embereimnek szántam. Nyomdai uton — csak azért sokszorosítottam, mert más uton hamarosan nem tudtam volna kiállítani annyi példányban, a mennyiben kellett. *Félig-meddig bizalmas levél volt az. Nem az összes választókhöz, hanem ezeknek csak egy részéhez intézve. És így annak hirtalpra kerülése nem telet meg az én intencióimnak.*

Egyébiránt mindazokat a tényállításokat, amelyek abban a levélben vannak, ma is fenntartom. Még többet is tudtam és írhattam volna.

Hanem az éles hang tekintetében — minden kérés, vagy felszólítás nélkül, teljesen a

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOFL
posztóhereskudonél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

magam lelkiösméretének parancsára — *leg-
őszintébb sajnálatomat fejezem ki.*

Debreczen, 1911. november 17.

Tisztelettel:

Jánosi Zoltán.

Természetesen a legnagyobb készséggel közreadjuk Jánosi Zoltánnak ezt a levelét, amelyhez csupán a következőket kell hozzá-
fűznünk:

Hogy Jánosi választási levele bármilyen mértékben bizalmas volt, arról nem értesül-
tünk, hogy pedig nem az összes választókhöz, hanem ezeknek csak egy részéhez volt intéz-
ve, azt a mi közlésünk is feltűntette. Egyéb-
iránt mi a homokkerti választókhöz intézett levelet azért közöltük, mert az a Varga-utcai választási küzdelem egyik epizódja volt, a melyről a nap eseményeiről írott tudósításunk keretében meg kellett emlékeznünk, ha a vá-
rosatyaválasztások lefolyásáról pontosan akartuk tájékoztatni olvasóinkat. Egyéb cél már nem vezethetett bennünket, hiszen a vá-
lasztás tegnap este fél tíz órakor véget ért, mi pedig ma reggel számoltunk be az események-
ről. Őszintén kijelentjük azonban, hogy ha Já-
nosi választási levele abban a formában, amint megjelent, korábban lát napvilágot, mi koráb-
ban is közöltük volna, nem másért, csak a paktumos lista érdekében, a városi párt érde-
kében, a város jól felfogott érdekében. Akkor bizonyára még több választó alkothatott volna fogalmat magának Kardos Samu „biztató ön-
zetlenségéről“. De hát választási levél így is célt ért és ez a fődolog.

Délben kaptuk Jánosi Zoltánnak fentebb közölt konciliáns hangú levelét. A délutáni órákban beküldték hozzánk Kardos Samu dr.-nak a debreceni Varga-utcai kerület választó-
polgáraihoz címzett nyílt levelét. Kardos Samu dr. ebben ismerteti az ő hivatalosan való jelöltetése meghiusultának történetét, azután vele szemben elkövetett „hatalmi nyomásról és terrorról“ panaszkodik, majd gunyosan „az új kor Aristidész“-nek nevezvén el Jánosi Zoltánt, kitanítja őt a Krisztus tanairól, végül einevezi „a fekete talárjánál is feketébb Jánosi Zoltánnak“.

Ehez a nyílt levélhez csak két mondatnyi hozzáfűzni valónk van: aligha van az egész Debreczenben egyetlen ember is, aki ne tudná, hogy Jánosi Zoltán a szavaiban s a tetteiben egyaránt legalább is olyan jó keresztvén, mint Kardos Samu dr. És: aligha van az egész Debreczenben egyetlen ember is, aki ne kíván-
ná, hogy sok olyan fehér lelkű fekete embere legyen ennek a városnak, mint Jánosi Zoltán. Bővebb kommentár tehát fölösleges.

Már a nyomdába adtuk Jánosi Zoltánnak hozzánk intézett levelét és Kardos Samu dr. nyílt levelének ismertetését, valamint az ezek-
hez fűzött kommentárjainkat, amikor — este kilenc órakor — Jánosi Zoltántól újabb levelet kaptunk. Jánosi Zoltán ugyanis tudomást szerzett Kardos kirohásáról s belátván, hogy ezeket az igen súlyos invektivákat nem hagyhatja szó nélkül, a következő sorok meg-
írására kényszerült:

Még egy nyílt levél a dr. Kardos Sámuel ur Varga-kerületi kalandozásai tárgyában.

Mindenekelőtt bocsánatot és szíves elné-
zést kell kérnem azoktól, akik nem gyönyör-
ködnek az eféle „nyílt levelek“-ben. Magam-
nak se nagy kedvem telik ezekben. De hát dr. Kardos Sámuel ur a maga bizonyára nem ol-
csó babérjain nem tudván illendően pihenni, rettenetes haraggal nekem rugtatott és egy, az ő „közismert“ és „közkedvelt“ szerénysé-
gét jellemző, nagyhangú nyílt levélben elpu-
fogatja ellenem az ő „zseniális“ (legalább a róla megjelent *önreklám* cikkek-ből így olvas-
tam) tehetségének összes — szüreti békáit, amelyekből sok füst és nem kevés kellemetlen

illat árad. Erre illik válaszolni. A jövődő iro-
dalomtörténet-írás, amelynek számára Kar-
dos ur a maga gyönyörű levelét írta, bizonyá-
ra meg is fogja őrizni: válaszom kapcsával az én nevemet is odafűzi majd a nagy Wesse-
lényi még nagyobb történetészének a nevé-
hez. Lám csak: milyen könnyű halhatatlanná lenni. Csak Kardos urral kell „nyílt levelezés-
be“ bocsátkozni és mindjárt rendben a dolog. Sic itur ad astra.

De, mivel ily könnyen elérhetem a célt, nem erőltetem meg nagyon magam. Egészen röviden végzek a Kardos ur levelével.

Első pont: Kardos ur, igenis be akart jut-
ni (furakodni) a városi párt jelöltjei közé. Ná-
lam számtalan ízben megfordult egy „nagy-
szabású“ nyomda- és lapalapítás aprólékos kérdéseiben, a nyáron is, az ősszel is. Egy ilyen alkalommal ajánlotta magát az én még akkor becses jóindulatomba. A felelős szer-
kesztőül kiszemelt és ártatlanul sokáig ide-
oda hurcolt Schröder ur társaságában volt ak-
kor nálam. Az irodámban erről a *főcélről* hall-
gatott. Hanem elmenőben, egy zseniális krimi-
náfistának előrelátásával: tanu nélkül akar-
ván ez ügyben tárgyalni, Schröder urat előre ki-
küldötte, ki a kocsihoz és ő maga hátra ma-
radván, négyszemközt ontotta ki előttem szí-
ve vágját. Én pedig, amíg nem muszáj, nem szeretek senkinek se kellemetlenséget szerez-
ni és azt mondtam neki, hogy nálam rendben van a dolog. Ez azonban nem elég. Én csak ajánlhatom. De a jelöltek közé az intéző bi-
zottság veszi fel. Menjen el tehát Márk Endre ur ő méltóságához és kérje az ő támogatását. *Igy volt ez és nem másképpen. Ezt becsület-
szavamra mondhatom.* Kardos ur! Kettőnk közül egyik *tudatosan* tévedni méltóztatik. És Márk Endre ur ő méltóságához, aki erre a leg-
geslegklasszikusabb tanu, valóban elment a Kardos ur egyik veje, dr. Vaida József ügy-
véd ur, a városi párt jelöltjei közé Kardos urat beajánlani. Márk Endre ur és én csakugyan el is követtük azt a súlyos hibát, hogy Kardos urat szóba hoztuk. Ha tudtuk volna, hogy mi-
lyen eszközökkel fog küzdeni, jelöltjeink közé be nem juthatván, őt mellőző pártunk ellen: akarnoki föllépését hallgatásunk fátvolával ta-
kartuk volna el. Kardos ur nagyhangon hir-
deti, hogy „nála választási dolgokban ebben az esztendőben, de még a múlt esztendőben sem voltam és nem jártam, neki nem írtam, vele nem beszéltem“. De azt elhallgatja, hogy „járt és beszélt helyettem a vöm“. Védőügy-
véd ur, védőügyvéd ur! Ön pompásan tagad. De mit ér ez, mikor az igazság mindenkinek, még Önnek is a szemébe szökik!?

Második pont: Kardos urnak a második tényállítással is határozottan pechie van. Én az ő általa hozzám farszított küldöttség-
nek magyarosan feleltem. Nem azt mondtam, hogy őt „nyíltan és hivatalosan nem támogathatom s nyíltan mellette állást nem foglalhatok“. Hanem ezt: „Én pártom határozatához tartom magamat és így Kardos urat, bár őt az intéző bizottságban ajánlottam: miután az in-
téző bizottság őt visszautasította, *nem támogathatom*“. Ez egészen más nyilatkozat ám! Ez azt jelenti, hogy sem nyíltan, sem titok-
ban, sehogysem, Erre klasszikus tanu dr Révi Nándor ur, akire ön hivatkozik.

Harmadik pont: Hogy Kardos ur engem a Homokkertben dicsért, azt elhiszem. Az én jóembereimet akarta elcsábítani: hát csak természetes, hogy előttük nem ócsárolt. Ami pedig engem illet: nekem egészen mindegy, hogy Kardos ur dicsér-e, vagy pedig gyaláz. Csak tessék: ahogy jól esik!

Negyedik pont: Ej, hagyjuk el a többi pontokat! Én azt hiszem, éppen elég ennyi. Csak még ennyit mondok: Kardos ur a *fekete Sövágót*, meg a többi *feketéket* *fehéréknek* szokta mondani; engem *feketének* mond: eb-
ből azt kezdem sejteni, hogy talán mégis csak *fehér* vagyok. Ha csak az ő szeretettől *líhegő* hófehér lelkének árnyéka rám nem ve-
tődött valahogy.

Végül pedig megint csak sajnálkozom

azon, hogy Kardos ur, mikor én már az első nyílt levelemnek, amelyet a „Debreceni Független Ujság” kizárólag a maga jószántából közölt, tagadhatatlanul éles hangján egy egészen önként írott nyilatkozatban, a legösszintébb sajnálatomat fejeztem ki és ezzel ő nekem, *mindenki szerint, meg nem érdemelt elégtételt* megadni siettem, újra feltálatla ezt a meglehetősen izetlen ügyecskét. Magára vessem mindenért. Minél beljebb mászik ebbe a kátyuba, annál nehezebben mászik ki belőle. Nekem még sok feltálatni valóm van ebben a kérdésben. Ha tetszik: hát gyerünk tovább!

János Zoltán.

Uj városi közkórházat!

Kenézy dr. memoranduma a kórházi bizottság előtt.

Debrecen város kórházi bizottságának ma délután nagyfontosságú és nagyjelentőségű ülése volt, amely Debrecen város közegészségügyi viszonyaiban fordulópontot jelent. — Nagyjelentőségűvé tette ez ülést Kenézy Gyula dr. udvari tanácsosnak, a debreceni közkórház ideiglenesen kinevezett helyettes-igazgató főorvosának memoranduma, amelyben rámutat azokra a bajokra, melyek a debreceni közkórházi állapotokat tarthatatlanná tették és teszik, egyszersmind előterjesztéseket tesz egy új kórház építésére, valamint arra vonatkozóan, hogy az új kórház felépítéséig milyen eszközökkel lehetne segíteni ideiglenesen a bajokon.

A memorandum, amelyet lapunk vezetőhelyén közlünk s amelynek lényegéről ama beszélgetésről hozott riportunkban beszámoltunk, amelyet tudósítónk Kenézy Gyula dr. udvari tanácsossal főorvossá lett kinevezésekor folytatott, mindenben igazolta Domahidy Elemér főispán eljárását, amikor a kórház bajainak orvoslására Kenézy Gyula drt szemelte ki. Az előterjesztés minden tekintetben nagy koncepciójú dolog s a debreceni új közkórház létesítésének érdemét legnagyobb részt Kenézy Gyula dr. számára biztosítja. E helyütt meg kell emlékeznünk ama páratlan önzetlenségről, amellyel a mai kórház bajainak ideiglenes orvoslására a neki járó igazgatói fizetést ajánlotta fel.

A nevezetes ülésről tudósítónk a következőkben számol be:

A kórházi bizottság ülését délután négy órakor nyitotta meg Kovács József polgármester, aki néhány szóval melegen üdvözölte Kenézy Gyula drt. A bizottság ezután Körner Adolf tb. főjegyző indítványára jegyzőkönyvben adott kifejezést elismerésének a nyugalomba vonult Ujfalussy József dr. igazgató-főorvos érdemei felett. Tudomásul vette ezután Kenézy Gyula dr. kinevezését, eskütételét és a kórház átvételének megtörténtét. Ezután olvasta fel Vásáry István jegyző Kenézy Gyula dr. memorandumát, amelynek minden előterjesztését a bizottság egyhangú lelkesedéssel fogadta el s amelynek kapcsán Kenézy Gyula dr. a következő felvilágosításokat adta:

A régi kórházat javítani, bővíteni nem lehet. A befektetendő összegek hiába kidobott pénzek volnának csak s a betegek a levegőt, napfényt elzáró kórháznak semmi hasznát sem látnák. Az egyetemi klinikák mellett szükség egy központi közkórház, azért tervezik a klinikák mellé a nagyerdőre, ahol jó levegő, csend, nyugalom van. A távolság sem nagy, mert hiszen jó utak, jó közlekedés lesznek. Pályázatot azonban — szemben az előterjesztéssel — nem kíván, mert Korb Flóris, aki az első műépítész Magyarországon s akit a *miniszter megbízott a debreceni egyetem épületeinek tervezésével, amelynek építését már 1912. nyarán meg is kezdik*, kijelentette, hogy pályázatokon a leginkább megbízható nagy tervező cégek nem vesznek részt. Helvesebbnek tartja azért vagy Korb Flórist, vagy az általa

ajánlott Morbitzer, vagy Hüttl-céget fölkérni a tervezésre.

A bizottság Tüdös Kálmán dr. tiszti főorvos, Körner Adolf, Rostás István, Horváth Károly, Ujfalussy József dr. felszólalása után kimondta, hogy az *előterjesztést minden részletében elfogadja* s a hely, tervezés tekintetében való tárgyalásra a polgármester elnökelete alatt Kenézy Gyula dr., Aczél Géza, Tüdös Kálmán dr., Borsos József tagokból álló bizottságot kiküldi s ennek jelentése után viszi az ügyet a közgyűlés elé.

Néhány gazdasági ügy elintézése után az ülés este hat órakor véget ért.

Színház és művészet.

A színház műsora:

SZOMBAT: *Bányamester*, operett. (B. héret.)

VASÁRNAP: *Három feleség*, operett.

Ocskai brigadéros. (Ünnepi előadás Csokonai születésének évfordulóján.) A paizán vídamságok, tarka bohóságok aranyos kedvű fejedelmét Vajda Ilonka meleg közvetlenséggel, igaz művészettel elmondott Lilladalkokkal idézte élénk függöny felgördülte előtt. S a lány, szerelmes szavak után jött vitézlő, rettenetes kardu Ocskay. Kacagánvos, nyalka kurucok, élespallosu, keményszívű hősök, labancvér, trombitaharsogás és azután pusztító lángok, szomorúság s komor bucsuzások. Egy kis inkonzekvenca az egész. Csokonai után Ocskay brigadéros. — Tudja Isten, nehezen lelkesedett a közönség. Érdekes, hogy amint valahol valaki megtegyezte, de egy hisztériás asszony szerelme jobban érdekelt bennünket, mint egész szenvedő nagy tömegek nyomorúsága és sorsfordulása. Ebben talán mi vagyunk a hibásak, hogy nem bírjuk magunkat egy könnyen pár századdal visszahelyezni, vagy a szerző az oka, aki kevesebb életszerűséget s emberi vonásokat tételez fel a XVIII. század embe-rénél, mint minálunk. Mindent összevéve, nem sok tapsot kapott Herczegnek különben sok népen megirt darabja. Az előadás jó általánosan nem emelkedett felül. Thury elemében volt, szép tirádákat adott. Közvetlen, meleg hangokat hallottunk Papp Etelkától, Vaida Ilonkától. Ritka sikerült alakítás volt a Székely Gyuláé. Jók voltak Ligeti, T. Csige Böske, Kassay és a többiek. (bj.)

Bányamester. Holnap, szombaton este Zeller Károlynak a Bányamester című operettje kerül ismét műsorra, melynek repris-előadása tegnap osztatlan tetszéssel találkozott. A hátsó szép zenéi operett-előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal, délutáni 3 órai kezdettel a Három feleség című operett kerül színre. Lehár Ferencnek ez a kiváló operettje érdekes délutáni előadásnak ígérkezik.

Boszorkány. Szép és értékes estéje lesz a debreceni színháznak vasárnap este, amikor Sardou Viktornak világhírű érdekes drámája, a Boszorkány kerül színre. E darabra már napok óta nagy szorgalommal készül a társulat drámai személyzete Thury Elemér rendező vezetésével. A drámai fordulatokban gazdag és mesés koncepciójú dráma elejétől végig a legnagyobb érdeklődésben tartja a közönséget, ez a magyarázata annak, hogy a Boszorkány rövid idő alatt a világ összes színpadjait meghódította. Zilahy társulata ez értékes drámát nagy gonddal és igyekezettel viszi a színpadra. Jegyeket ez előadásra előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

A Bonbonniere novemberi második félhavi szenzációs világvárosi műsorának mai előadásán is zsufolt ház tapsolt a szereplőknek. Frenetikus hatása van a három Emerson „uszoda sketsch”-ének. Nemkülönben a

Figinis akrobatáknak stb. Az igazgatóság kibővítette a műsort még két elsőrendű számmal. Sisters Jellaws angol tánc és énekduettel és Ralf Morre komikusjongleurevel. Ma szombaton családi műsor, színre kerül a nagy sikerrel bemutatott „Zongoratanár” című bohózat. Jegyek előre válthatók Antal-finál 4, 3, és 1 koronás helyárrakon.

HIREK.

A MOSÓNÓ-SZOKNYA.

Magyar fordításban ez a neve az új szoknya-formának, amelyet Paquin komponált. Jupe laveuse. Ez az új divatszó hivatott most arra, hogy kiszorítsa teljesen és elfeledtesse egészen a nemrég még annyiszor halott ezt a szót és fogalmat: jupe coulote. Páris ma ujong az új divatremek megszületése felett s ez az ujongás a végső gyászhang a nadrágszoknya kimulása fölött.

Amilyen forradalmat támasztott a nagyon merész és nagyon izléstelen nadrágszoknya, clyan gyönyörűsége fog telni a világnak Paquin legujabb kreációjában, amelyet világhírű alkotója „jupe laveuse”-nek, mosónó-szoknyának nevezett el. A jupe laveuse diadalmasan fogja bejárni a világot.

Erről a nagy alkotásról ad hirt a német divatlap, a Deutscher Konfektionär. Párisi tudósítója száz meg száz szavas táviratban írja le a Paquin csodás alkotását, amely a jövő tavasszal fog nyilvánosságra kerülni.

A jupe laveuse onnan vette nevét, hogy nagyon hasonlít a mosónó szoknyájához, mikor a mosóteknő mellett feltűri, s alóla kacéran kandikál elő az áttört harisnya, kacéran, de nem kihívóan, mint ahogy a nadrágszoknya piacra vitte. A lenge szövet derékon ráncba van szedve, aztán térdig szűken simul, onnan egy Voile-Ninonban hullámos, oldalt fel van tűrve, akárcsak a mosónó szoknyája. Grandiózus és nem indecens, — így lelkesedik érte a német divatlap.

— **Péter szerb király megsebesült.** Párisból táviratozzák: Péter szerb királyt Franciaországban igen szívesen fogadták. Ma diszebed volt tiszteletére az Elysee-palotában. Amikor Péter király az Elisée-palotából távozott, a lépcsőn elcsuszott és a térdén megsebesült. A sebesülés meglehetősen súlyos és két embernek kellett őt támogatni, amikor kocsijához igyekezett.

— **A házbérvédelem vallomási iver.** A városi adóhivatal a következő hirdetést bocsátotta ki: Felhívatik a háztulajdonosok figyelmé, hogy a részükre kézbesített házbérvédelem vallomási iverket kitöltve november 30-ig, a házadó nyilvántartásnál annak elmulasztása esetén a törvényben megállapított bírsággal sújtatnak. A vallomási iver kitöltésére és beadására vonatkozó hirdetmény a városháza hirdetési tábláján kitűggesztetett.

— **Perczel Dezső nagybeteg.** Perczel Dezső, a nemzeti munkapárt elnöke, volt belügyminiszter és képviselőházi elnök nagybeteg és a kaltenleutgebenei szanatóriumban ápolják. Mintegy három hónapja már, hogy a nemzeti munkapárt klubjában észrevették a bajt. Bajja folyton rosszabbodott, ennek folytán családja Bécsbe vitette. A bécsi tanárok konzultációjának eredménye nagyon lesújtó volt. Megállapították a professzorok, hogy az ősz politikusnak súlyos természetű ideg-baja van és ugyszólván semmi remény sincs arra, hogy egészsége helyreálljon. Az orvosok tanácsára a kaltenleutgebenei szanatóriumba szállították. Állapotáról Kaltenleutgebeneből is szomorú hírek érkeznek.

— **A Csokonai-kör és a Petőfi-társaság irodalmi és művészeti estéje.** Arra a nagy érdekűnek ígérkező irodalmi és művészeti estére, amelyet a Csokonai-kör és a Petőfi-társaság közösen rendez e hó 22-én, a je-

A Móricz-féle

linom hentes-üzletben Simonffy utca 2-ik sz. alatt. (Váray fűszerüzlet mellett.) A mai naptól kezdve színházi vagy hideg vacsorákhoz, yourokra : mindenféle hideg felvágottak izléses összeállításban kaphatók. :
Előrangú kiszolgálás! Olcsó árak!

gyek már máától kezdve kaphatók Kubek Sándor gyógyszeráránban. Tekintve a nagy érdeklődést, amelyet a közönség már előre tanúsított ez iránt, az előjegyzett helyek hétfőn délig okvetlenül kiváltandók, a páholy-jegyek csakis a Csokonai-kör tagjainak vannak rendelkezésére. A műsört és egyéb tudnivalókat tartalmazó meghívók a mai napon kerülnek postára.

— **Polgármesterválasztás Szolnokon.** Szolnokról táviratozzák: Ma volt a polgármesterválasztás, nagy érdeklődés mellett. Harmincöt szótöbbséggel dr. Harsányi Gyulát választották dr. Szendrey Henrikkel szemben.

— **Földrengés.** Bécsből táviratozzák: Az éjjel tíz óra huszonhárom perckor a szeizmografiai készülékek erős távoli földrengést jeleztek. — Ungvárról az obszervatórium szeizmografja 2 másodpercnyi földrengést jelezett. A legnagyobb kilengés 3 mm. volt. — Milanóban és környékén 10 óra 16 perckor néhány másodpercig tartó földrengést érezték.

— **Halálra ítélt rablógyilkos.** Veszprémből táviratozzák: Az esküdttörvényszék ma mondott ítéletet Makkos Vendel László ügyében, aki egy embert meggyilkolt és kirabolt, egyet pedig meg akart ölni.

Az esküdtek bünyösnek mondták ki Makkos Vendelt egyrendbeli gyilkosságban, egyrendbeli gyilkosság kísérletében és rablásban. A törvényszék a verdikt kihirdetése után visszavonult tanácskozára és rövid idő múlva kihirdette az ítéletet, amely a rablógyilkost kötélt általi halállal sújtotta. Az ítéletet abszolút apátiával és izgalom nélkül fogadta a gonosztevő. Az elnök megkérdezte tőle, jelent-e be semmiségi panaszt az ítélet ellen.

— **Nem bánom** — ez volt Makkos válasza.

Olyan arckifejezéssel mondta ezt a két szót is, mintha egyáltalán nem érdekelné a dolog. Védője természetesen semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

— **Uj joggyakornok.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Serly Ferenc nagykárolyi lakos végzett joghallgatót a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű segélydijs joggyakornokká nevezte ki.

— **Százhuszonegy szegény gyermek felruházása.** Az 1897-ben „A szegény gyermekek felruházására alakult Polgári Részvénytársaság holnap, szombaton este tartja immár 15-ik évi felruházó estélyét, mely idő alatt közel 2000 gyermeket látott el téli ruhával. Szerény keretben kezdte meg az asztaltársaság működését, de a társaság megalapítói, annak mindenkori tisztikara, választmánva és minden egyes tagja áthatva az asztaltársaság hivatásának nemes voltától, önzetlenül, csakis szívük sugallatát követve annyira fejlesztették az asztaltársaságot, hogy fennállásának harmadik évében már 50 és azóta évenként 120—140 gyermeket ruházott fel. A Polgári Asztaltársaság egyike azon kevés jótékony célú intézményeknek, amelyek ugyszólván minden költség nélkül dolgoznak és az összes összegyűjtött filléreiket kitűzött céljukra, azaz a jótékonyaságra fordítják. Akik filléreiket a Polgári Asztaltársaságnak juttatják, azt megnyugvással tehetik, mert ezek a fillérek kizárólagosan a társaság által kitűzött nemes célra fordíthatnak. A szombati felruházó estélyre a meghívókat már néhány nap előtt küldte szét a Polgári Asztaltársaság és a hírlapok útján is meghívta ugy az asztaltársaság tagjait, valamint az asztaltársaság ügyei iránt érdeklődő nagyközönséget. — Mi is részünkről mindenkinék figyelmébe és pártfogásába ajánljuk ezt a nemes célért önzetlenül munkálkodó asztaltársaságot.

A felruházó estélyt a Dréher-söröcsarnok összes termeiben tartják meg. Délután öt órakor kezdődik az ünnepély és tart este nyolc óráig. A felruházás után, este nyolc órakor társasvacsora lesz étlap szerint, a vacsora

után pedig tánc következik Magyar Imre és fia zenéje mellett.

— **A debreceni ifjuság Csokonai-ünnepé.** A főiskola ifjusága ma délután rendezte szokásos Csokonai-ünnepét. Az akadémiai ifjuság zászlók és régi diákjelvények alatt vonult a költő szobra elé, ahol már a római katolikus főgimnázium ifjusága várakozott igazgatója és tanári kara vezetése mellett. Az ünnepélyt a kántus éneke nyitotta meg. Emlékbeszédet mondott Gulyás Imre joghallgató, utána Kolozsváry Kiss László hittanhallgató szavalt Szabolcskának „Ének Csokonai Vitéz Mihályhoz” című költeményét. Majd az akadémiai ifjuság és a római katolikus gimnázium ifjusága letette koszoruját a szoborra. Az ünnepélyt a Szózat éneklése fejezte be. Innen az ifjuság zárt sorokban a nagy költőnek Hatvanhtcai temetőben levő sírjához zárandokolt. A sírnál a kántus énekelt, Oláh Károly hittanhallgató pedig beszéd kíséretében koszort helyezett a hantokra. Ezután Németh Károly hittanhallgató elszavalt Lampérth Gézának „Csokonai emlékére” című költeményét s végül az ifjuság Csokonai-dalokat énekelt.

— **Elűtötte a postakocsi.** Karcagról táviratozzák: Sulyos baleset történt tegnap Kun madarason. Folk Imre 20 éves postai kiadó-jelölt délután a hivatalba akart bemenni. Éppen, mikor a nyitva levő kapun befordult, vágatott ki az udvarból a postakocsi, amelynek rudja a már elugrani nem tudó hivatalnokot nagy erővel mellbevágta és kidobta a kapufélfának. Folk a rettenetes ütéstől eszméletlenül rogyott össze. A gyorsan előhívott orvos megállapította, hogy a szerencsétlen ember agyrázkódást és háromszoros bordatörést szenvedett. Állapotához kevés a remény.

— **Elfogott betörő.** Számos betörést követett el a nyáron a hajduhadházi és bősziörményi tanyákon Balog Molnár Miklós, akiért a hajdubősziörményi rendőrség és csendőrség tüvé tette a határt, de nem tudta kézrekeríteni. Mert a híres jómadár a kukoricásokban oly buvóhelyet talált, hogy egy ezred katonaság sem tudott volna ráakadni. Ugylátszik, egész Nyiregyházáig terjedt az operációja, mert az ottani tanyákon is hasonló nem várt látogatásokat követett el és tekintve az idők őszre hajlását, hamarosan kézre is került a letarolt földéken. Ma behozták Debrecenbe, ahol szintén számadásra vonja a törvényszék. Mintegy husz rendbeli betöréses lopás terheli.

— **Kettős halál a lakodalmon.** Szolnokról táviratozzák: Egyik közeli tanyán lakodalom volt. A vendégek vígan mulattak, mi alatt a menyasszony anyja, özv. Rédei Istvánné egy mellékhelyiségben hirtelen meghalt. A család keresésére indult és az aszszonyt Hudra János 70 éves gazda halva találta. Az öreg ember annyira megijedt, hogy ő is hirtelen összerogyott és meghalt.

— **A Kossuth-dalkör estélye.** A Kossuth-dalkör november hó 25-én Pálfi Lajos karnagy vezetése és Berki Lajos zenekarának közreműködése mellett a „Bika”-szállóda dísztermében zártkörű dalestélyt rendez.

— **A bécsi családirtás.** Hirt adtunk arról a rettenetes tragédiáról, mely Bécsben történt s mely lovag Holzknacht Róbert igazságügyminiszteriumi osztályfőnök majdnem egész családjának kiirtásából áll. A szörnyű vértettet Matkovics György huszonhat éves jogász követte el, aki, mert nem akarták nőül adni hozzá a Holzknacht-leányt, agyonlőtte a leányt, akit szeretett és Holzknacht kisebbik fiát és ennek bátyját, Róbertet, halálosan megsebesítette. Azután pedig önma-ga ellen fordította a fegyvert és végzett saját nyomorult életével. A gyilkos házitanító volt a lovag házában.

Bécsből e szörnyű tragédiára vonatko-

zólag azt táviratozzák, hogy a király még tegnap este érdeklődött a borzalmas esemény iránt és részletes jelentést tétetett magának a tragédiáról. Ma délelőtt pedig megjelent a családban a kabinetiroda kiküldöttje. A sebesült Holzknacht Róbertet nem lehet megoperálni. Arról szó sem lehet, de az orvosok reménylik, hogy erős természete még megmentheti az életnek. Az éjjel megszakításokkal aludt. A nagy fájdalmak időnként felébresztették. Ekkor néhányszor fölyetette a szemeit, de azután visszaesett az önkívül-lethez hasonló állapotba. A ház előtt, ahol a tragédia történt, óriási néptömeg van. — Annyi ember áll a ház előtt mindig, hogy a rendőrség alig tudja a forgalmat fentartani. A holttestek boncolásától eltekintenek, mert úgy a tettesség, mint a halál oka meg van állapítva.

— **Gyilkosság a cigányegyedben.** Mi is hirt adtunk arról a vérengzésről, melyet Hajduhadházan ez év októberében Lakatos Rostás Ádám rendezett, aki a vele vadházaságban élő Péntes Máriát egy késsel annyira összeszurkálta, hogy pár perc múlva behalt sebeibe. Sőt egy Pinczés Zsomet nevű leányt, akivel előzőleg összeszólalkozott, szintén sulyosan megsebesített. A debreceni kir. törvényszék ma ítélkezett ez ügyben s Rostás Ádámot erős felindulásban elkövetett halált okozó sulyos testisértés büntetésében bűnyösnek találta, egy évi és egy havi börtönrre ítélte. Az ítéletben úgy a vádlott, mint a kir. ügyész megnyugodott.

— **Az olasz-török háború.** Rómából táviratozzák: A Stefani-ügynökség jelenti: A Tribuna azon filippopoli jelentése, hogy az olasz flotta megjelent a Dardanellákban, valóltan.

Konstantinápoly, november 17. A tengerészeti miniszter jelentést kapott, hogy Szemnosz és Tenedosz között harminc olasz hadihajót láttak. A Dardanellákon megerősítették az őrséget, hogy meglepetéseknek elejét vegyék.

— **Tea sütemények és finom bonbonok** friss minőségben kapható a cukorkagyár városi raktárában, Tisza-palota.

— **Kiadó a Piac-utca legszebb részén egy elegánsan burorított szoba, gázvilágításal.** Cim a kiadóhivatalban.

— **Kemény és puha kalap** ujdonságok 4 K-tól 12 K-ig Lengyel Samunál.

— **Splendid Pensió,** Váci-utca 12. minden komforttal ellátott előkelő családi otthona. Telefon 26—80.

— **Csödömegből vett,** nagymennyiségű ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők, zsebkendők, nyakkendők, keztyűk stb. érkeztek! Györfi testvérek, Piac-utca 30.

— **Modern faliképekben állandó ujdonságok** Thaisz Arthur papíráruházában.

— **Fiatal segéd,** uri dívat tizletbe azonnal felvétetik. Cim a kadóban.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Csuz, köszvény, reuma

ellen le g j o b b
bázi szer a híros

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri badörzsölésnél is fájdalmakat teljesen megszüntelt.

Fog- és fejfájást 5 peroc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárában Kossuth-utca 9. színház mellett.

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
Minősége elsőrangú.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	840.50
Osztrák hitel	651.—
4 százalékos koronajáradék	90.85
Allamvasút	733.50
Jelzálogbank	488.50
Rimamurányi	674.50
Salgótarjáni	675.—
Közúti vasút	833.—

Irányzat: Csendes.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4¹/₁₆%, Berlin 4¹/₂%, London 3³/₈%.

Budapesti gabonatőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése.

Buza októberre	—
áprilisra	11.78
Rizs októberre	—
áprilisra	10.22
Zab októberre	—
áprilisra	9.65
Tengeri májusra	8.42
Tengeri 1912. év júli	8.47

Irányzat: Tartott. Készárú ártartó.

Helyi értékpapírok magán árfolyama.

Névért.	OSZ- talék	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tkptár	900
200	18	Alföldi tkptár	895
500	40	Ipar és Keresk. bank	805
200	18	Közgazdasági bank	400
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	260
400	21	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankeyesület	—
200	80	Istvánmalom	700
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és árutár	—

Feszültség a pénzpiacra. Bécsből táviratozzák: A pénzpiac feszültsége állandóan tart, aminek következménye, hogy a magánkamatláb ismét felszökött 4¹/₁₆ százalékra. A pénz igen szilárd, az eszkompt-üzletek is igen magas kamatláb mellett köttetnek. — Ugy látszik, nagyon erős ultimóra van kilátás és nemcsak a jegybankot, hanem a többi nagy intézeteket is erősen igénybe fogják venni.

A Debreceni Első és a Közgazdasági fuzója. Az idestova egy hónapja huzódó fuzióterv a Debreceni Első Takarékpénztár s a Közgazdasági Bank között végleges megoldásra jutott. Mindkét intézet vezető férfiai a mai napon a fővárosban tartózkodnak, hogy a Pesti Hazait megnyerjék a már általuk megállapított feltételek szankcionálására.

Uj rend a telekkönyvtárban. Eddig a telekkönyveket hétköznapokon déli 1 óráig tekinthette meg a nagyközönség. Egy legújabb kiadott igazságügyminiszteri rendelet megváltoztatja a mostani rendet és akként intézkedik, hogy 1911. december 1-től kezdve a telekkönyvtár a felek részére csak délelőtt 10 órától déli 12 óráig lesz nyitva. A telekkönyvi iktató hivatalos órái ezentúl is 1 óráig tartanak.

Az Ingatlan Értékesítő részvényei. Alig látott napvilágot az Ingatlan Értékesítő Részvénytársaság első mérlege, menten megindult a hajszja ez intézet papirosai után. A mi becslésünk szerint e részvények belértéke körülbelül 2000 koronának felel meg és tényleg

a mai napon ennyire lett annak az ára felfelve. Tudomásunkra jutott, hogy e papirosban ilyen alapon nagyobb kötés történt.

Lónyay Sándorné igazgatósági tag. Az Erdélyi Erdőipar részvénytársaság, amely tudvaleg a Groedel-család tulajdona, az igazgatóság tagjai sorába választotta it. Lónyay Sándorné, született Becsky Ida asszonyt, a társaság elhunyt igazgatósági tagjának, Lónyay Sándornak özvegyét.

Keményítőgyár Debrecenben. A közel jövőben új iparvállalattal fog gazdagodni a város. Előkelő gazdakörökben mozgalom indult meg egy nagyobb szabású keményítőgyár felállítására iránt. A vállalatot részvénytársasági alapon óhajtiák létesíteni az alapítók, a kik között városunk birtokosai és két nagykereskedője is szerepelnek.

Uj négyemeletes palota. A Hatvan-utca és a Pásti-köz sarkán levő Löwenheim-féle ház gazdát cserélt, amennyiben azt Hegedüs István debreceni építész megvásárolta. Az új evő ez értékes saroktelken nagyszabású négyemeletes palotát szándékozik építeni. E hirrel kapcsolatban rá kell mutatnunk arra a hatalmas lendületre, amely a Hatvan-utcán napról-napra fokozódik. Nagyban hozzájárul ehez, hogy az ugynevezett Turászkerthben most épül egy nagyarányú telep, melyen az Áron Miksa és Társa-féle bor- és szeszüzlet és raktár fog elhelyezést nyerni. Természetesen ez a körülmény is nagyban hozzájárul az itt lebonyoluló forgalom emeléséhez s igen valószínűnek tartjuk, hogy a fenti cég ezeket a nagy befektetéseket a kisállomás kitelepítésének reményében eszközözi.

Csomagok feladása a postai gyűjtőhelyeken. A m. kir. posta és távirat vezérigazgatóságnak folyó évi november hó 14-én kelt 13205 sz. rendelete értelmében folyó évi december hó 1-től kezdve a postai gyűjtőhelyeken csak az olyan belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, vagy Németországba szülő csomagokat lehet feladni, amelyek értéknnyilvántással egyáltalán nincsenek ellátva, vagy amelyeknek nyilvánított értéke 100 koronánál kisebb, továbbá, amelyek nem tartalmaznak készpénzt, zsebórát, ékszert, arany vagy ezüst tárgyat. A legalább 100 korona értéknnyilvántással ellátott, valamint a 100 koronánál kisebb értékű, de készpénzt, zsebórát, ékszert, arany vagy ezüst tárgyat tartalmazó csomagokat a gyűjtőhelyek nem vehetik fel, hanem ezeket a csomagokat kizárólag a postahivatalnál (ügynökségnél) kell feladni. A postagyűjtőhelyeknél való feladásból a jelzett naptól kezdve ki vannak rekesztve mindazon csomagok is, melyeknek súlya egy kilogrammot el nem ér.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A nyiregyházi esküdtbíróóság elnöksége. Porubszky Jenő, a debreceni kir. ítélőtábla elnöke az 1912. évre a nyiregyházi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság elnökévé Sarvay János dr. kir. ítélőtáblai bírói címmel és jellel felruházott törvényszéki bírót, helyettes elnökévé pedig Szabó László kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Elsőrendű száraz

Tüzifa

házhöz szállítva kapható

Miklós Emil

tüzifa kereskedőnél.

Telefon 733. Raktár: M. á. v. fűtőháznál.

Villamos Cég tábla Vállalat Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 14.

Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezetékét, légszusz vezetékét és mindennemű bádagos munkát. — Telefon.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó

egy régi jó
menetelű

szatócsüzlet!

házzal együtt!

Végtelen olcsóért! A kö-
zeli Hadházon.

Italmérési engedélylyel!

3500 forintra van feladva!

A főtér és a vasuti állomás közvetlen közelében, sarok ház, 338. szám alatt, bádogtetővel fedve. Van rajta a régi jó menetelű szatócsüzleten kívül, melyben italmérés is van, két szép nagy szoba, konyha, nagy kamara, óriási nagy veranda, nagy udvar, faskamara, gyümölcsfák.

Tulajdonosa Eckstein Mór ur, terménykereskedő, lakik: Hadházon, a Kosu'h-utcában.

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árúban

Márton Gyula és Fia

ujjonnan berendezett uri és női divat üzletében
Főtér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Flók üzlet nincsen.

**A szerelem útja a gyomron visz át
azért süssetek és főzettek kizárólag Ceres ételzsirral.**

Legfinomabb teavaj készítése: Sárga, simulékony „Ceres” ételzsír („Ceres”-kockák) és fehér („Ceres”-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztando. Ebhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej (1/2 kg „Ceres”-hez 1/2 liter tejfel) mindeutána az egész jól megkavarandó, mialatt a lábat avagy a lábot gyorsabb kihűlés végett h. d. g vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsír megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres” zsír a legfinomabb teavaj ízét és zamátját teszi f. l. és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli a keverék jó ágát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

1911. november 18.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

Paczelt János

élővirág csarnoka

ujjonnan megnagyobbított helyiségében mindenféle élő virág, u. m. csokrok, koszorúk, teljes lakodalmi, temetkezési díszítéseket a leg szebb kivitelben és legutányosabb árban készít. **Batthyány-u. 6. Telefon 934.** Friss virághagymák most kaphatók.

Törlesztéses kölcsönöket

előnyös feltételek mellett folyósítat, a

Debreceni Közvetítőbank részvénytársaság (Piac-u. 32.)

November 1-től

Piac-utca 21. sz. a. Sesztina-házban.

Nyáron beraktározott mindennemű

száraz tűzifa

pontosan kimérve öl és Waggonszámra kapható

Lövinger Mór

tűzifa nagyraktárában. Iroda: József kir. h.-u. 40. Telefonszám: 121.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Akik nagyon olcsóért! Egy óriási nagy telkű házat akarnak venni! Azok most figyeljenek ide! Villamos vasuti közlekedés a Vilmos laktanyáig, oda már néhány percnyire van! **A Csapókerthben Jánosi-utca 71. sz. ház!**

Az ára 2900 forintra van feladva. Kedvező fizetési feltételek.

331 négyszögöl, óriási nagy telek! Van rajta téglapépület, cseréppel fedve, egy szoba, konyha, külön nyári konyha, fáskamara, termőszőlő és gyümölcsös.

Tulajdonosa Csedom Lajos ur, aki lakik Homok u. 52. szám alatt.

Lám Sándor Debreczen,

Piac-utca 5. — Telefon 191.

Üvegy készletek. Kétféle és mosó szervizok a legújabb formákban és mintákban.

Petroleum-lámpák Kétféle mintákban. Az óriási és teli fény előállítását nagy mennyiségben rakaton vannak.

Jour készletek

porcellánból, majolikából. — Kávés-és teás készletek. — Alpakka és ezüstöt evőszközök.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár

Szőnyegek. Függyönyök. Ágy-és asztalterítők. Flanell takarók. Paplanok. Matraczok. **Linoleum nagy raktára.**

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Uraim! vasutas urak és hivatalnok urak!

Itt volna egy másik eladó ház is a Homokkert legelején!

A nagyállomáshoz pár percnyire!

Nagyon olcsóért és igen kedvező fizetési feltételek mellett megkapható. Nagy telek. Termőszőlő és gyümölcsös.

A Homokkertben, Bujdosó-utca 6 szám alatt van ez a ház, a most megnyitott főutcából harmadik utca balra, a telek 316 négyszögöl kiterjedésű és van rajta három nagy épület.

Az utcái részen egy elsőrendű csertéglából épült és cseréppel fedett, alapincézett nagy épület, mely magában foglal egy három szobás utcái lakosztályt, előszoba, konyha, spájz, pincze és fáskamarával.

A másik épületben, mely szintén egy masszív, cserepes épület, van két lakás, mindegyik egy egy szoba, konyha, spájz, fáskamara.

A harmadik épület zsindeyes, ebben van egy szoba, egy konyha, fáskamarával.

Van továbbá kettős baromfi udvar, baromfióllal, sertésóll, modern sertés betonfürdővel és igen jó vizű szivattyus kut az udvarban, továbbá kitűnő karban levő termő szőlő és gyümölcsös.

Ára az egész mindenségnek 9 ezer forint.

Miért

ne fogadjunk el **M-á-ást!!** csak óriás

FEDÁK

CIPŐCRÉM-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz,

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virág-üzletben.

Helyi ismeretséggel bíró szorgalmas embert üzletszerzőnek fix fizetés és jutalékra felveszek. Zempliner, Hatvan-u. 17.

Társalkodónő kerestetik gyengédkedő hölgy mellé. Ajánlatokat küldjék Rosinger Lajoshoz Arany János-utca 6.

Egy rőfös kereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik. Czim a kiadóban.

30 éves józan életű nős ember, pénzbeszedőnek, szolgálóknak, vagy felügyelőnek ajánlkozik. Lovas Albert Hajduböszörmény, Tár-utca 2924.

Egy helybeli részvénytársasági nagy iparvállalat raktárnokot keres. — Ugyanott egy csomagoló felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegeajtok, teseni és hungari teavaj, uradalmi írójaj kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Hány nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Boltberendezés rőfös vagy szabó üzletre olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Lakás.

Modern lakás 4 szobás: gáz, vilany, vízvezeték és fürdőszoba majus 1-ére kiadó Bethlen s Jókai-u sarok házban.

1912. május 1-től kiadó modern lakások Arany János-utca 39. Földszinti 4 utcai szoba. Emeleti 4 utcai szoba. Földszinti 4 udvari szoba. Mindhárom teljes komforttal, az összes mellékkeliségekkel. Megtekinthető délelőtt 10^{1/2}—12 és délután 3—4 óráig. Értekezhetni a házmesternél.

Különféle.

Schvariz Dániel a Városházával szemben ismét közvetít mindennemű árukat részletfizetésre.

Kosárlonoda, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Férfi és női kalapok a legszebben tisztítatnak és javítatnak Békés Lajos kalapos műhelyében Piac u 46. az udvarban.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Az összes raktáron levő
kézimunkák és harisnyák
üzlet áthelyezés miatt, mélyen le-
szállított áron adatnak el
Füstös Dezsőnél
Piac-u. 19.

Csomagolt Vasaló s én
darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és öl-
számra. Valódi porosz kőszén és kovác kőszén
legolcsóbb árban hazhoz szállítva kapható
Jakobovits Testvéreknél
Hatvan-u. 9. — Telefon 280.
:: **Waggon vételnél kedvezményes ár.** ::

Naponként délből
friss uzsona sütemény
kapható
Marx Jánosnál
Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Függönyt

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.t.

Debreczen. — Telefon 323.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióküzlet: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

:: a legszebben ::
:: a leggyorsabban ::
és a legsolidabb árban
tisztít

Uj Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban **boákat, karmantyukat, muffokat és mindennemű szörme árukat** a legolcsóbb szabott árakban.

Uj zálogház.

A Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság
a Kossuth-utca 11. szám alatt (az udvarban a
Kölcsönös Segélyző Egylet régi helyiségében)

zálogházat

létesített, ahol **arany és ezüstneműekre, ékszerekre, mindennemű érték-
tárgyakra, értékpapírokra, árukra, kész- és félig kész iparcikkekre,
valamint ruhaneműekre**

igen jutányos kamatu kölcsön kapható.

Kamatláb: Értékpapírok után 8 százalék. Arany- és ezüstneműek,
ékszerek után 12 százalék. Egyéb tárgyak után 15
százalék.

Hivatalos órák: Köznapiokon d. e. 8—12 óráig, d. u. 2—6
:: óráig. Vasárnap d. e. 8—10 óráig. ::